

Övergripande riktlinjer för förvaltningen av vildsvinsstammen i Uppsala län

2015-05-28

Övergripande riktlinjer för förvaltningen av vildsvinsstammen i Uppsala län

1. Inledning

Viltförvaltningsdelegationen inom Länsstyrelsen ska enligt 3 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer besluta om övergripande riktlinjer för förvaltningen av bland annat vildsvinsstammen i länet. Regeringen gav via 2011 års regleringsbrev länsstyrelserna i uppdrag att ta fram vildsvinsförvaltningsplaner för de olika länen. Som grund för dessa planer skall den nationella vildsvinsförvaltningsplanen, som Naturvårdsverket tagit fram, ligga till grund.

Riktlinjerna gäller tillsvidare men bör ses över årligen.

Både markägare och jakträttshavare har ansvaret att främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna. Skador av viltet ska i första hand motverkas genom begränsning av viltstammarna och andra förebyggande åtgärder. En lokal samverkan i jakt- och viltvårdsfrågor spelar en viktig roll i viltförvaltningen.

2. Utbredning i länet

Vildsvin förekommer över hela länet med varierande tätheter. De högsta tätheterna återfinns i de södra och nordöstra delarna av Uppsala län. Avskjutningen ökar kontinuerligt och ligger för närvarande på 4500 vildsvin per år (2014).

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

2(7)

2015-05-28

Beräknad avskjutning vildsvin per 1000 ha 2013-2014

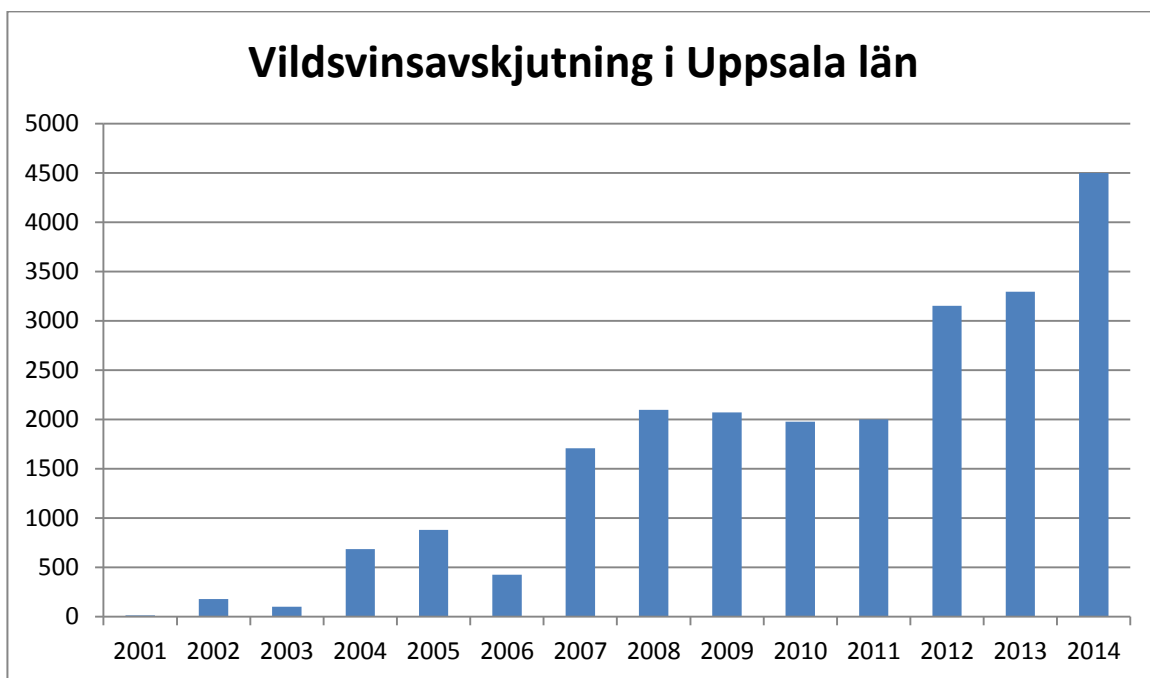
© Lantmäteriverket Gävle 2008. Medgivande I 2008/1581

POSTADRESS 751 86 Uppsala GATUADRESS Bäckens Gränd 17

TELEFON 010-22 33 000 FAX 010-22 33 010

E-POST uppsala@lansstyrelsen.se WEBBPLATS www.lansstyrelsen.se/uppsala

2015-05-28

Källa: Jägareförbundet Uppsala län

3. Riktlinjer

3.1. Allmänna mål för förvaltningen av vildsvinsstammen

3.1.1. Vildsvinet är en värdefull viltart som tillhör landets fauna och som därför ska bevaras långsiktigt och förvaltas med hänsyn till allmänna och enskilda intressen.

3.1.2. Vildsvinet ska tillåtas fortsätta sin utbredning i länet och etablera fasta bestånd i den omfattning som markägare och jakträttshavare kan enas om.

3.1.3. Vildsvinsstammens storlek ska anpassas så att skador på skogs- och jordbruk samt annan markanvändning kan anses acceptabla av berörda markägare.

3.1.4. Vildsvinsstammen ska vara livskraftig och hålla en hög kvalitet.

3.1.5. Förvaltningen av vildsvinsstammen ska vara ekosystembaserad. Med det menas bland annat att förvaltningen ska anpassas till vildsvinets påverkan på den biologiska mångfalden, rovdjurens påverkan samt övriga klövviltarter inom området.

3.1.6. Trafikolyckor med vildsvin ska förebyggas och begränsas.

2015-05-28

3.2. Medel för att nå målen

3.2.1. Vildsvinsstammen bör förvaltas gemensamt inom tillräckligt stora områden, lämpligen inom befintliga skötselområden för älg och kronhjort.

3.2.2. Förvaltningen ska vara kunskapsbaserad och adaptiv. För att följa trender och fånga upp förändringar bör samordnade inventeringar genomföras över vildsvinens antal och utbredning. Man bör även vara observant och följa skadebilden orsakad av vildsvin och snabbt sätta in åtgärder vid behov.

3.3. Riktlinjer för samordning av vildsvinsförvaltning inom befintliga skötselområden för älg och kronhjort

3.3.1. Samordning av vildsvinsförvaltningen bör påbörjas så snart det finns en etablerad stam av vildsvin. Även i trakter där stammen är svag och markägare och jakträttshavare är överens om att styra stammens utveckling, bör vildsvinsförvaltningen samordnas.

3.3.2. Samordningen bör bestå i framtagandet av gemensamma regler och minst en gemensam samordnad vildsvinsjakt under året. Gemensamma regler bör hantera åtling och eventuell avledande utfodring. Om avledande utfodring vid skadekänsliga områden inte är nödvändig bör utfodring inte bedrivas. En lokal så kallad akutgrupp med åtkomliga jägare bör finnas tillgänglig för att hantera akuta skadesituationer.

3.3.3. Vid samordning av vildsvinsförvaltningen är det viktigt att skador på gröda, skog, planteringar, villatomter och parkmark samt risken för trafikolyckor särskilt beaktas. Markägare som har vildsvin på sina marker bör erbjudas hjälp att hantera akuta skadesituationer.

3.3.4. Ett väl fungerande samråd mellan markägare och jakträttshavare är av mycket stor betydelse och grunden för en framgångsrik förvaltning. Inom befintliga älg- och kronhjortsskötselområden bör vildsvinsförvaltningen behandlas under det årliga samrådet som sker mellan markägare, jakträttshavare och markarrendatorer.

3.3.5. Markägare som saknar möjlighet att själva reglera vildsvinspopulationen bör kontakta skötselområdet och erbjudas hjälp. Skötselområdena bör förmedla kontakter mellan drabbade markägare och intresserade jägare som kan bistå med hjälp. En adresslista till akutgruppen bör upprättas och hållas uppdaterad.

3.3.6 Jakträttshavare som inte har möjlighet eller saknar intresse av vildsvinsförvaltning bör meddela detta till skötselområdet och därmed erbjudas hjälp med jakt.

2015-05-28

3.4. Vildsvinsstammens sammansättning och avskjutningen

3.4.1. Ska vildsvinsstammens tillväxt begränsas behövs ett uthålligt jaktuttag på 30-40 % av stammen.

3.4.2. Äldre sugor bör sparas. De har betydelse för sammanhållningen av hondjursgrupperna (matriarkaten). Splittring av hondjursgrupper kan öka spridningen och reproduktionen. Äldre sugor kan även hålla gruppen borta från områden där störningar genomförs regelbundet.

3.4.3. Där målet är att minska stammen bör jakttrycket i första hand ökas på gyltor under hösten. Sugor bör skjutas i oktober-november då risken är som minst för beroende kultingar. Ingen utfodring bör ske i dessa områden.

3.5. Viltvårdsåtgärder samt åtgärder för att motverka skador

3.5.1. Jakträttshavarna och markägarna har gemensamt ansvaret att följa utvecklingen av vildsvinsstammen och vara observanta på skadesituationer som kan uppstå för att snabbt kunna sätta in motåtgärder.

3.5.2. Skador ska i första hand förebyggas inom den ordinarie vildsvinsförvaltningen. De möjligheter att förebygga skador som den allmänna jakttiden ger måste i första hand utnyttjas före det att skyddsjakt kan komma ifråga.

3.5.3. Jakträttshavaren och markägaren vid en skadedrabbad fastighet bör undersöka möjligheterna till jaktlig samverkan för att därigenom skapa bättre förutsättningar att förebygga skador på den aktuella fastigheten.

3.5.4. Jakttrycket bör ökas där skadeförhållandena tenderar att bli oacceptabla. För att ge önskad effekt bör samordning av jaktområden ske över ett stort område.

3.5.5. Foderskapande åtgärder och stödutfodring kan medföra minskade skador. Vildsvin bör endast utfodras i undantagsfall under för trakten svåra vinterförhållanden eller i avledande syfte men inte i närheten av skadekänsliga områden eller gröda.

3.5.6 Endast oförädlade vegetabiliska råvaror får användas vid åtling eller utfodring.

3.5.7 Åtelplats och utfodringsplats bör inte ligga i närheten av bebyggelse, jaktområdesgräns eller trafikerad väg

3.5.8 Om skadeområdet är begränsat och särskilt skadekänsligt, bör möjligheten att inhägnad det med stängsel övervägas.

3.5.9 Jakt på kultingar sommartid i säd kan förebygga skador. Öppna skjutgator runt åkrar kan öka möjligheten för skyddsjakt samt göra åkern mindre attraktiv för vildsvin.

2015-05-28

3.5.10 Störning med hundar kan fungera som förebyggande åtgärd i vissa fall.

3.5.11 Skrämselåtgärder kan fungera tillfälligt exempelvis med gasolkanoner, plastsäckar eller dylikt.

3.6. Riktlinjer vid skyddsjaktsansökningar

3.6.1. Sökande bör ha följt riktlinjerna för vildsvinsförvaltning och skadeförebyggande åtgärder innan skyddsjakt kan komma i fråga.

3.6.2. Vid ansökan ska följande förebyggande åtgärder redovisas:

- jakt under allmän jakttid.
- upprepade skrämsel och störning av vildsvin inom området där skador uppstått.

3.6.3. Skyddsjakt kan bara bli aktuellt då sådan jakt anses ge större effekt på skadorna än andra förebyggande åtgärder.

3.6.4. Sökande får endast ha bedrivit stödutfodring vid för vildsvinen svåra förhållanden eller i syfte att styra djur från skadekänsliga områden.

3.6.5. Till ansökan bifogas tillförlitligt underlag som styrker pågående skador.

3.6.6. Vid allvarlig skada och för att förebygga allvarlig skada kan jakträttshavare ansöka om tillstånd att använda rörlig belysning eller mörkerriktmedel för skyddsjakt vid skadedrabbat område.

3.6.7. Skyddsjaktsansökningar ska hanteras skyndsamt.

3.7 Riktlinjer för tillstånd att använda rörlig belysning eller mörkerriktmedel

3.7.1 Tillstånd för rörlig belysning/mörkerriktmedel ges endast för skyddsjakt.

3.7.2 Aktuellt område ska preciseras med fastighetsbeteckningar eller på bifogad karta.

3.7.3 Tillstånd är personliga. Flera personer kan få ett gemensamt tillstånd men samtliga ska vara namngivna.

3.7.4 Skyddsjakten får endast bedrivas i växande gröda eller i skadekänsliga områden.

3.7.5 Tillståndet är tidsbegränsat och för ett angivet antal vildsvin.

3.7.6 Markägare och jakträttshavare ska ge sitt medgivande för skyddsjakten.

3.7.7 Skyddsjakten ska ske med största möjliga hänsyn till såväl aktuell art som övrig fauna och den rekreationssökande allmänheten.

2015-05-28

3.7.8 Årlig rapport ska lämnas till Länsstyrelsen. Rapporten ska innehålla information om antal, kön och ålder på vildsvin som fällts med stöd av tillståndet samt var och hur skyddsjakten bedrivits. Utebliven rapport kan påverka framtida tillståndsgivning.

3.8 Skyddsjakt efter vildsvin

3.8.1 Den som bor på en gård eller har en trädgård men saknar jakträtt där får döda eller fånga och behålla vildsvin som kommer in på gården eller i trädgården enligt 23 § jaktlagen (1987:259).

3.8.2 Vildsvin som kommer in på gård eller i en trädgård och där kan orsaka skada eller annan olägenhet får jagas den 1 juli-den 30 juni (året runt) enligt Bilaga 4 punkt 2 i jaktförordningen (1987:905)

3.8.3 Jakträttshavare får även bedriva jakt året runt efter vildsvin (Bil. 4, p. 2 sista stycket):

i en anläggning för att där förhindra skada eller annan olägenhet på mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren där orsakar skada på grödor och odling om jakten sker på särskilt uppdrag av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

3.8.4. Om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller för allvarliga skador av vilt, får Länsstyrelsen besluta om jakt för att förebygga eller minska dessa risker enligt 7 § jaktlagen.

3.8.5. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning (rörlig belysning) eller att elektronisk bildförstärkare får användas vid jakt enligt 15 a § jaktförordningen.

3.9 Jakt efter vildsvin

3.9.1 Jakttider för vildsvin:

årsunge av vildsvin tillåten året runt
vuxet vildsvin 16 april – 15 februari
sugga som åtföljs av kultingar är fredad

3.9.2 Fast belysning som har satts upp i syfte att underlätta jakten får användas vid jakt efter vildsvin vid för ändamålet anordnade åtelplatser för vildsvin (åteljakt).

3.9.3 Vid jakt efter vildsvin får ficklampa eller annan liknande lampa användas när djuret ska avlivas i samband med jakt med ställande hund.

3.9.4 Vildsvin får fångas och avlivas i fångstredskap som godkänts av Naturvårdsverket.

Viltförvaltningsdelegationen i Uppsala län beslutade i maj 2015 om övergripande riktlinjer för skötseln av vildsvinsstammen i Uppsala län. Dokumentet ska vara ett stöd för såväl markägare, jägare som Länsstyrelsen. Vildsvinsstammens storlek ska genom lämplig avskjutning anpassas till de areella näringarna och trafiksäkerheten.

MEDDELANDESERIEN 2015

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

POSTADRESS 751 86 Uppsala GATUADRESS Hamnesplanaden 3
TEL 010-22 33 000 (vxl) FAX 010-22 33 010
E-POST uppsala@lansstyrelsen.se WEBBPLATS www.lansstyrelsen.se/uppsala